

Eduskunnan mielenterveyspoliittisen neuvottelukunnan
kannanotto 11.5.2018

Mahdollisuus työhön myös osatyökykyiselle nuorelle

Työttömästä nuoresta kasvaa helposti työtön aikuinen. Erityisesti osatyökykyisten nuorten pääsyn vahvistamiseksi työelämään täytyy ottaa määrätietoisia askelia päätöksenteossa. Mielenterveyden häiriö on ylivoimaisesti yleisin syy nuoren työkyvyttömyyteen. Noin puolet aikuisiän mielenterveyshäiriöistä on alkanut ennen 14 vuoden ikää, ja noin kolme neljästä ennen 24. ikävuotta.

Ennaltaehkäisevät palvelut ja varhainen tuki ovat erittäin tärkeitä nuorille, joilla on lieviä ja alkavia mielenterveyden ongelmia. Aikuisten on otettava vastuu nuoren tukemisesta ja kohtaamisesta. Mielenterveysongelmia kohdanneet nuoret tarvitsevat matalan kynnyksen kriisitukea ja hoitoonohjausta sekä joustavaa opinto-ohjausta ja vähintään osa-aikatyöhön johtavia työllistymispolkuja.

Mielen ongelmia kohtaavan nuoren tulee saada varhaisessa vaiheessa tuki vaikeuksiinsa omassa yhteisössään siellä, missä nuoret ovat: oppilaitoksissa, työssäoppimisjaksoilla ja uraohjauksessa. Matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin tulee päästä nykyistä helpommin, ja palvelut tulisi saada yhdeltä luukulta.

Hoidon saavutettavuuden parantamiseksi on luotava nuoren psykoterapiatakuu hoitoon pääsemiseksi kuukauden sisällä. Lisäksi hoidon kustannusten omavastuuosuutta on kevennettävä merkittävästi, jottei nuoren tai hänen perheensä talous olisi este hoitoon hakeutumiseen ajoissa. Toimeentulon turvaaminen vapauttaa nuoren ja hänen läheistensä voimavaroja kuntoutumisessa. Myös kuntoutusrahan tasokorotusta tulee harkita.

Työpaikoilla kannattaa panostaa nuorten työkykyyn. Vuoden 2017 Mielenterveysbarometrin tulosten mukaan noin puolella työpaikoista ei ole toteutettu psyykkistä työkykyä tukevia toimenpiteitä. Työkyvyn vahvistamiseksi on kehitettävä työnantajien mahdollisuuksia ja kannustimia palkata ja tukea osatyökykyisiä nuoria.

Kun nuori siirtyy työkyvyttömyyseläkkeelle, työpanoksen menetyksen arvo on yli miljoona euroa jokaista nuorta kohden. Varhainen ja oikea-aikainen apu nuoren omia näkemyksiä kuunnellen voi tehokkaasti estää työkyvyttömyyttä ja muuttaa nuoren elämän suunnan.

*Mielenterveyspoliittinen neuvottelukunta on valtakunnallisten mielenterveysjärjestöjen kokoama kaikkien eduskunta-
puolueiden yhteinen mielenterveyspoliittinen yhteistyöelin. Mukana ovat järjestöistä Mielenterveysomaisten
keskusliitto – FinFami, Mielenterveyden keskusliitto, Suomen Mielenterveysseura sekä Psykososiala Förbundet.*

**KUN YKSI SAIRASTUU
MONEN MAAILMA
MUUTTUU.**

MIELENTERVEYSOMAISTEN
KESKUSLIITTO

Meritullinkatu 4 B 10
00170 Helsinki
finfami.fi